

روانشناسی اسلامی

(اصول و مؤلفه‌ها)

تألیف

میدانفوری

www.ketab.ir

۱۴۰۰

سرشناسه	: بذرگری، مینا، ۱۳۷۱-
عنوان و نام پدیدآور	: روانشناسی اسلامی (اصول و مولفه‌ها) / تألیف مینا بذرگری.
مشخصات نشر	: تهران: تفکر آینده‌ساز، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۸ص.
شابک	: 978-622-7710-86-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۰۵] - ۱۰۸.
موضوع	: روان‌شناسی اسلامی - Islam -- Psychology
رده بندی کنگره	: ۶۵/۲۳۲BP
رده بندی دیویی	: ۴۸۵/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۸۱۷۳۳۴

حقوق مادی و معنوی برای انتشارات و مؤلف محفوظ است و هرگونه کپی برداری پیگرد قانونی دارد

عنوان کتاب

روانشناسی اسلامی

(اصول و مولفه‌ها)

تألیف مینا بذرگری
 ناشر تفکر آینده ساز
 شمارگان ۱۰۰۰ جلد
 نوبت چاپ اول، ۱۴۰۱
 قیمت ۱۳۵ هزار تومان

ISBN: 978-622-7710-86-1

فهرست

۷ پیشگفتار

فصل اول

چیستی و چرایی روانشناسی با رویکرد اسلامی

۱۱ تفاوت روانشناسی اسلامی و غیر اسلامی

۱۲ کلیات روانشناسی اسلامی

۱۴ اصول درک روانشناسانه در قرآن

۱۷ درک مفاهیم روانشناسانه در اسلام

۱۹ دعا و نیایش

۲۱ ترس

فصل دوم

بنیادهای روانشناسی اسلامی

۲۴ ماهیت خداوند در اسلام

۲۶ توحید: یکتایی خداوند

۳۰ خلقت بشر در اسلام

فصل سوم

اصول شش گانه روانشناسی اسلامی

۳۶ اصل اول: طبیعت در مقابل پرورش

۳۷ اصل دوم: رفتارگرایی

۳۸ اصل سوم: گوهر قلب

۴۰ اصل چهارم: صبر یک فضیلت است

۴۲ سه مدل صبر وجود دارد

۴۳ اصل پنجم: اندوه

۴۴ اصل ششم: صوفی گری

فصل چهارم

ابعاد روانشناسی اسلامی

۴۸ رشد شخصیت

۵۱ رشد کودک

۵۲ روانشناسی بیری

۵۴ روانشناسی بیولوژیکی

۵۵	مغز مرد و زن
۵۷	مدیریت استرس و سلامت
۵۹	بهزیستی معنوی
۶۶	تمایلات جنسی انسان
۶۸	ممنوعیت هم جنس گرایی

فصل پنجم

روانشناسی شناختی اسلامی

۷۲	شناخت
۷۲	مطالعه
۷۲	تفکر
۷۴	مشاهده
۷۵	یادگیری
۷۸	سفر
۸۰	حافظه و پیری
۸۳	انسانگرایی
۸۴	جبرگرایی
۸۵	سرنوشت

فصل ششم

پویایی روانشناسی اسلامی

۸۸	پویایی روان شناختی
۸۹	بیماری های قلب
۹۴	نفس / ضمیر
۹۶	اخلاق نظری
۹۷	اخلاق اجتماعی
۱۰۰	اخلاق اجتماعی
۱۰۳	خواب دیدن

منابع و مأخذ

۱۰۵	منابع فارسی
۱۰۶	منابع لاتین

پیشگفتار

روان‌شناسی، هرچند از دهه دوم قرن بیستم در تعارض با دین قرار گرفت، اما همانند دوره نخست خود، بار دیگر از نیمه دوم قرن بیستم به دین روی آورد و با نگاه مثبت به آن نگریست و از آن بهره گرفت. مثلاً پارگامنت معتقد است می‌توان سبک‌های مقابله‌ای را از مذهب نیز فرا گرفت. در این دوره، گذشته از ورود آموزه‌های دینی به روان‌شناسی، مسئله روان‌شناسی فرهنگی نیز مطرح می‌شود که معتقد است نمی‌توان روان‌شناسی برآمده از فرهنگی خاص را بر دیگر فرهنگ‌ها تعمیم داد.

روان‌شناسی با سپری کردن دوره‌های مختلف، به قابلیت دست یافته است که اکنون بهتر می‌تواند برخی ابعاد روان‌شناختی آموزه‌های دین، و البته نه همه آن، را درک کند. دین و آموزه‌های دینی، تغییری نکرده‌اند؛ آنچه تغییر کرده، دانش روان‌شناسی است. آموزه‌های دینی در موضوع انسان و تحلیل رفتارها و فرآیندهای روانی او، و همچنین در پرورش انسان‌های سرآمد و فرهیخته، به منابعی غنی هستند که کشف و استفاده از آنها نیازمند دانش پیشرفته و رشد علمی است. امروزه روان‌شناسی علاوه بر رشد بسیار خوب در روش و فنون روان‌درمانی، به رشد معرفتی نیز دست یافته که بر اساس آن می‌تواند این بخش از قابلیت‌ها و ظرفیت‌های دین را نیز درک کند و از آن بهره ببرد. اینجا است که روان‌شناسی مبتنی بر معارف اسلامی معنا پیدا می‌کند.

روانشناسی اسلامی نیز شاخه‌ای نوین از انواع و اقسام روانشناسی‌ها است. این نوع از روان‌شناسی در مقایسه با بسیاری از روانشناسی‌های مطرح دنیا از جمله روانشناسی تربیتی، عمومی، بالینی و... جدیدتر و علمی است با قدرت کاربردسازی دستورات رفتاری اسلام (فقه) و دستورات معرفتی اسلام (عرفان) و دستورات اخلاقی اسلام (صفات) به طوری که انسان شدن، انسان بودن و انسان ماندن برای همه بشریت آسان و کاربردی و راهبردی شود. تنوری جدیدی است با قابلیت اسلام را به عنوان یک ایدئولوژی نوین از نگاه تخصص روانشناسی بررسی کردن و ایده‌هایش را به کار بردن. یعنی عملی ساختن کلام نقلی و کلام عقلی اسلام به صورت روزمره و مفید با روش‌های کاربردی روانشناسی روز و یعنی تبدیل واژگان آسمانی قرآن به معرفت، رفتار و اخلاق انسانی قابل اندازه‌گیری و از طریق تست‌های روانشناسی یعنی به فعل درآوردن دستورات تربیتی ائمه اطهار در جوامع مدرن بشر امروز و فردا.

با وجود اهمیت ماهیت روان‌شناسی اسلامی، متأسفانه مطالعات انجام شده تاکنون به‌طور نظام‌مند

به چیستی یا ماهیت روانشناسی اسلامی نپرداخته‌اند و فقدان بحث پیرامون این مسئله به وضوح مشخص است، از اینرو کتاب حاضر به دنبال تبیین مفهوم روانشناسی اسلامی و تفاوت آن با روانشناسی موجود است و همچنین مبانی، اصول و روش‌های درمانی بر این اساس را تشریح نموده است.

مینا بزرگری

زمستان ۱۴۰۰